

OECD
lately

6 | Je seburčení
právem národa?

9 | NATO - The Empire
pulls back

14

Dobrý projev – klíč k lidským srdcím?

Většina konfliktů pochází z nedorozumění. Dobrý diplomat proto musí umět bezchybně vládnout řeči, a konfliktům tak předcházet. Na Pražském studentském summitu máte možnost si tyto své rétorické dovednosti zlepšit. První velkou příležitostí byly plenární projevy na minulém workshopu. Stačilo málo – nebát se a mluvit!

Je to pokaždé zvláštní pocit – postavit se za mikrofon před více než tři sta posluchačů a promluvit k nim. Určitému druhu trémy se nevyhnu ani nováčci, ani zkušenější řečníci. Projekt, kterého se účastníte, vám dává možnost nejen zlepšit si své řečnické schopnosti, ale také příležitost postavit se sami sobě, vlastní nervozitě a naučit se ji ovládat. Abraham Lincoln pravil, že každý problém je jen převlečená příležitost. A třináct odvázných delegátů tuto výzvu před dvěma týdny chytilo doslova za pačesy.

Je již trochu kolorit každým rokem konstatovat, že úroveň rétorických schopností delegátů stoupá, ale ani já se tomuto pocitu nemohu letos vyhnout. Vždy je však prostor pro zlepšení. Prostřednictvím tohoto článku se vám pokusím zprostředkovat své zkušenosti, které

jsem při nejrůznějších druhích projevu měl možnost sám nasbírat.

„Postavte se
vlastní nervozitě
a ovládněte ji!“

SPRÁVNĚ DÝCHAT

Při projevu je naprosto klíčový dech. Nebojte se pravidelně a důsledně dýchat (ne však příliš nahlas či zhluboka). Na bránici můžete svůj hlas dobře posadit a na proudu vydechovaného vzduchu nechat svůj projev rozeznít až k uším posluchačů. Je mnohem příjemnější dobře posazený hlas než nesmělé „šumlování“. Není žádnou chybou během projevu udělat několik půlveřinových pauz na kvalitní nádech, zvláště před náročnější pasáží či slovem.

» pokračování na str. 3

Hrozí nám terorismus z vlastních řad, říká Oldřich Bureš

Jednou z nejcitlivěji vnímaných mezinárodních hrozeb je jistě terorismus. Vidítejeho jednoznačnou návaznost na ideologii islamistického fundamentalismu nebo hrozí i z úplně jiných stran?

Určitě to nelze redukovat jenom na takzvaný islamistický terorismus. Terorismus je fenomén, jehož historie sahá staletí do historie. Je ale zřejmé, že po 11. září 2001 a útocih v Madridu a Londýně má většina expertů těžkou » pokračování na str. 7

Když přišla nabídka od Alexandra Vondry, neváhal jsem

Od čtení válečných románů přes redaktora specializujícího se na bezpečnost až na post hlavního poradce ministra obrany: to je kariéra Františka Šulce. Jak se daří vytváření nové koncepce české armády – Bílé knihy? A stane se ministerstvo obrany konečně transparentnějším?

Před třemi měsíci jste byl ještě novinář píšící o bezpečnostních otázkách. Nyní jste hlavním poradcem ministra obrany majícím skutečný vliv. Jak vnímáte tento přechod na druhou stranu barikády?

Jako přirozený vývoj života. Politika a války mě uchvátily už

jako kluka někdy v osmdesátých letech. Hltal jsem dějiny Říma – od republiky přes císařství až po rozpad říše na dvě, fascinovalo mě budování tohoto impéria a samozřejmě i jeho výboje. Četl jsem rád válečné romány – od Říma přes středověk, první a druhou světovou válku, Vietnam a další. » pokračování na str. 4

editorial

Ondřej Wágner
generální tajemník Modelu OSN

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

šest dní před Štědrým dnem má většina z vás nakročeno k zimním prázdninám. Každý se těší na spoustu dárků pod stromečkem a hromadu jídla, kterou si budeme následující týdny a měsíce vyčítat. Mnozí z vás se chystají na zimní radovánky buď na tuzemských či zahraničních svazích. Ale všichni jste si již potětí udělali čas a zavítali na akademickou půdu Vysoké školy ekonomické. Třetí workshop Pražského studentského summitu je tady!

Pražský studentský summit se zanedlouho přehoupne do své druhé poloviny, a tak si dovolím trochu bilancovat. Každý z vás, zejména těch mimopražských, musel podniknout již pět cest tam a zpět na přípravná setkání. Průměrně tak každý z vás procestoval na 600 kilometrů, což je stejná vzdálenost, jakou byste letěli do dánské Kodaně či švýcarského Bernu. Připravili jsme pro vás do

dnešního dne více než 2000 minut přednášek hostů, odpoledních částí, které se zaměřují na rozvíjení komunikačních dovedností a prohlubování odborných znalostí, či doprovodných programů.

Mohl bych ve výčtu pokračovat, ale nerad bych vás zahltil čísly. Jednoduše řečeno, program je nesmírně nabitý. Po Novém roce tomu nebude jinak. Můžete se mimo jiné těšit na exkurzi do sídla OSN ve Vídni, návštěvu jaderné elektrárny Temelín a mnoho dalších aktivit. Hlavní i doprovodný program vás budou doprovázet na cestě k závěrečné konferenci, kde se vaše přípravy a práce zúročí.

Milé čtenářky, milí čtenáři, dovolte mi, abych vám popřál krásné Vánoce a úspěšný rok 2011. Doufám, že i ta dnešní předvánoční summití nadílka bude bohatá a odvezete si další nové zkušenosti a zážitky.

Ondřej Wágner

ČTĚTE

Doporučujeme: Dlouhá cesta za svobodou

Život prvního černošského prezidenta a nositele Nobelovy ceny míru vylíčený ve světovém bestselleru.

Více na straně 5

Cesta na vrchol: Willy Brandt

Seriál o nejúspěšnějších diplomatech dvacátého století pokračuje slavným tvůrcem ostpolitiky – Willy Brandtem.

Více na straně 10

www.studentsummit.cz

Úhel pohledu

1. Podporuješ přímou volbu prezidenta ČR?

2. Má Korejský poloostrov v budoucnu šanci na sjednocení?

MICHAL ZIMA
GA

1/ Přímou volbu prezidenta chápu jako jakýsi další stupeň demokracie, jehož by ČR měla dosáhnout. Občané by se měli vyjádřit k tomu, jakého kandidáta chtějí. Nemělo by záležet jen na jejich volených zástupcích. Ti v minulosti ukázali, že jsou schopni jen obstrukčního jednání a nedokázali se domluvit ani na tom, zda volit tajně či veřejně. Já bych volit určitě šel.

2/ Stavím se spíše proti, protože režim, který je na severní části tohoto poloostrova, se rozhodně nedá sloučit s tím, který je na jižní. Ať už v otázce zahraniční politiky nebo politiky vnitřní. KLDK by měla učinit takové kroky, aby ji svět nechápal jako negativního hráče. Šestistranné rozhovory by měly dále pokračovat a KLDK by se měla okamžitě vzdát svého jaderného programu.

NOEMI GAUTHIER
ECOSOC

1/ Tato otázka je velmi sporná. Prezident je člověk, který zastupuje stát a který by měl být reprezentativní. Bohužel určitá část lidí by nevolila podle schopností kandidáta, ale podle toho, koho má ráda. Další problém vidím v neznalosti a neochotě voličů si cokoli zjišťovat.

2/ Pro budoucí vývoj ve světě záleží na tom, jak se sjednotí – pod jakým vedením a s jakou vizí do budoucnosti. Upřednostňuji sjednocení pod jihokorejskou vládou, protože by bylo více mírové.

DANIEL ADLMÜLLER
Model NATO

1/ Ačkoliv by to vedlo k větší míře demokracie, většina lidí, včetně mě, není dostatečně informována na to, aby mohla volit prezidenta přímo.

2/ Myslím si, že ne. Ani jedna strana, hlavně Jižní Korea, si nemůže – především z ekonomického hlediska – dovolit sjednocení. Spojené státy by měly velké problémy s vojenskou silou umístěnou v lokalitě a vedení KLDK taky nechce padnout.

ALENA ZIKMUNDOVÁ
Model NATO

1/ Přímá volba prezidenta by byla lepší, protože by dávala politickým stranám větší zodpovědnost za jejich činnost. Volí-li jej zástupci, z úřadu prezidenta se stává spíše odkládiště politiků, kteří si chtějí dobře vydělat, nikoliv těch, kteří by chtěli dobře reprezentovat zájmy ČR. K volbám bych rozhodně šla.

2/ Vzhledem k momentální situaci v KLDK, která se snaží izolovat tak, že používá přes padesát let staré technologie, se obávám, že sjednocení možné není. Aktivně se brání jakékoli komunikaci se světem, takže nevidím ani vůli nutnou ke změně. V budoucnu určitá šance existuje, uvidíme.

Hosté třetího workshopu

ŠIMON PÁNEK

Ředitel a spoluzakladatel nadace Člověk v tísni, jeden ze studentských vůdců sametové revoluce. Nositel Medaile Za zásluhy (za angažovanost ve věcech veřejných) a ceny Evropan roku 2003. Vystudoval Přírodovědeckou fakultu UK v Praze. Je spoluautorem řady filmů o rozpadu Jugoslávie a Sovětského svazu.

SABE SOE

Ředitelka a zakladatelka Barmského centra v Praze. Pochází z Barmy, je však občankou České republiky, kde již dvacet let žije. Její organizace se snaží zvyšovat povědomí Čechů o situaci v Barmě a pomáhá barmským uprchlíkům žijícím v České republice, zároveň organizuje kulturní akce a kampaně.

MAREK DVOŘÁK

Cestovatel, pracovník mezinárodní humanitární organizace Lékaři bez hranic, fotograf. Člověk mnoha profesí a zájmů, vzdělán na Univerzitě Tomáše Bati. V průběhu let 2009 a 2010 strávil dvanáct měsíců ve Svazijsku, kde řídil logistiku velkého humanitárního projektu, věnujícího se zlepšování životních podmínek a léčbě nemocných AIDS.

Kvalitní projev je mocnější než meč

» pokračování ze str. 1

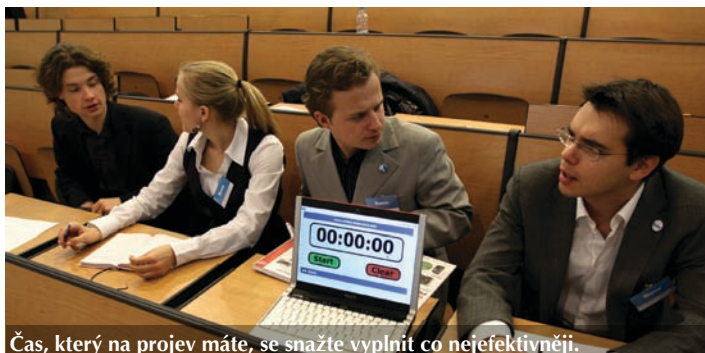
Před samotným vystoupením se pokuste být co nejuvolněnější, klidně se někde o samotě protáhněte a rozmluvte. Ať už vám to teď zní jakkoliv komicky, může to vašemu projevu hodně pomoci. Takzvané protažení mluvidel a alespoň ono klasické „pět švestek, šest švestek“ či „má máma má malou zahrádku“ vás může naladit tím správným způsobem a připravit na výkon.

NETŘEBA SPĚCHAT

Nezačínajte mluvit hned po příchodu za řečnický pultík (respektive ve chvíli, kdy jste ještě ani pořádně nedošli ke svému mikrofonu), ale v klidu dojděte na místo, uvolněte se, podívejte se do publika a počkejte si na svou chvíli. Zdržovat se příliš dlouhým oslovením a vyjmenováním všech přítomných je také zbytečné, a to zvláště při časovém omezení vašeho projevu.

Také čtení celého projevu či jeho monotónní přeřkávání vašemu vystoupení na přesvědčivost nepřidá. Zkuste si ho co nejvíce natrénovat, ale předněst jej následně co nejpřírozeněji.

Přestože jsme na minulém workshopu u většiny řečníků zaznamenali velmi dobrý oční kontakt a komunikaci s publikem, místy jsme se neubránili dojmu, že byl

Čas, který na projev máte, se snažte vyplnit co neefektivněji.

projev z paměti naučený, a proto ne zcela přesvědčivý. Stejně tak není nutné snažit se pronést nějakou perličku či bonmot za každou

cenu. Odlehčit projev v pravý čas a tím pravým způsobem je jistý druh umění. Všimněte si, že nejlepší proslovy bývají ty spontánně působící. I za nimi se však skrývá důkladná příprava a trénink.

MÉNĚ JE VÍCE

Vměstnat svou řeč do časového limitu je úkol těžký, nicméně řešením není zahrnout do projevu co nejvíce informací a pak

ho v rychlosti oddrmlit. V jedné minutě nemůžete stihnout vyjmenovat všechny ratifikované smlouvy ani data jejich podepsání. Je škoda „zabít“ čas obecnými frázemi a nestihnout se věnovat více stanovisku své země.

V mluveném vystoupení je těžké se vyznat – dejte si záležet, aby vaši diváci měli poslech co nejpříjemnější. Při písemném projevu členíme text do odstavců dle logických struktur a stejně tak by měl být členěn i ten mluvený. Každé vyjádření (ať už písemné či ústní) má své fáze a celky. Je tedy vhodné je oddělit alespoň pauzou či změnou intonace. Ve svém projevu rozvíjejte ideálně jen jednu myšlenku – díky tomu budete mít možnost směřovat posluchače od začátku vašeho vystoupení až k tomu, co chcete, aby si z něj odnesli. I tady totiž platí, že méně je někdy více.

NEBOJTE SE REAKCE

Minulou sobotu nás překvapila absence reakcí na řádné projevy. Někteří řečníci k tomu přímo vybízel. Chápeme, že plenární zasedání bylo v letošním ročníku první, ale velmi vám doporučujeme vyzkoušet si možnost improvizace a vyjádření se ke sdělení vašeho předřečníka. Zvláště v případech, kdy byly zmíněny konkrétní státy, by stálo za to stručně, jasně a adresně reagovat. Výkřik z publika není nejvhodnějším způsobem projevu nesouhlasu. Přijít k mikrofonu, útok odrazit a odpovídajícím způsobem vrátit by bylo jistě mnohem diplomatictější.

KDE JINDE SI TO VYZKOUŠET?

Projevy na minulém přípravném setkání byly pečlivě připraveny, jejich úroveň byla vysoká a bylo vidět, že si na nich drtivá většina vystupujících dala záležet. Za to vám děkujeme a už nyní se těšíme na vaše další vystoupení. Doufáme, že se nebudete ostýchat a využijete příležitosti promluvit před svými kolegy. Všechny zmíněné rady berte, prosím, jako doporučení a postřehy pro zlepšení. Vždyť touha nás všech zlepšovat se, poznat a vyzkoušet si něco nového je to, co Pražský studentský summit dělá tím, čím je.

Michael Rozsypal
předseda GA

Existuje tady obecná představa, že na ministerstvu je všechno špatně

» pokračování ze str. 1

Profesně jsem se však obranou začal zabývat až ve zpravodajství na někdejší Premiéře (dnes televize Prima). Tam jsem po několika měsících dostal šanci stát se redaktorem zahraniční rubriky. A jelikož mne vždy zajímala armáda a nikdo ji moc nechtěl dělat, vzal jsem to já. Postupem let jsem se stále více specializoval na bezpečnostní otázky a mezinárodní vztahy a nakonec

„Řídící procesy na ministerstvu jsou tak komplikované, až člověku zůstává rozum stát.“

jsem i vystudoval politologii a bezpečnostní studia.

Když tedy přišla nabídka, abych se stal součástí týmu ministra obrany Alexandra Vondry, neváhal jsem. Chápu to jako velkou příležitost posunout se dál v oblasti, která mě baví. Ale hlavně, vzhledem k odchodu ministra provést změny v resortu obrany, jde o příležitost přispět k něčemu dobrému.

Stává se vám nyní v této pozici, že pochopíte postup či praktiku, kterou jste ještě jako novinář zvenku nechápal a odsuzoval?

Na první část otázky odpovím ano, na druhou ne úplně. Neodsuzoval jsem okamžitě vše. Důležité je – a je jedno jestli je člověk novinář či se živí něčím jiným – pokusit se věci pochopit, ne je okamžitě soudit. Jistě, nyní vidím více, než když jsem stál mimo. Chápu, že má smysl, aby některé procesy fungovaly tak, jak fungují, byť se zvenčí může zdát, že by tomu mohlo být jinak. Nicméně, v resortu je mnoho věcí – například řídicí procesy, které jsou tak komplikované, až člověku zůstává rozum stát.

Ministr Vondra vás pověřil koordinací přípravy Bílé knihy, tedy dlouhodobé koncepce české armády. Co vše to zahrnuje?

To bychom tady byli hodně dlouho. Ministr obrany na konci srpna jmenoval patnáctičlennou odbornou komisi, která dohlíží

na přípravu knihy a rozhoduje o jednotlivých aspektech obsahu. Návrhy jednotlivých částí Bílé knihy ovšem tvoří desítky odborníků jak z ministerstva obrany, civilisté i vojáci, tak další lidé. A já koordinuji to, aby se všichni scházeli, debatovali, tvořili podklady. Ty potom dávám dohromady, stylisticky upravuji a předkládám komisi. Je to hodně práce, ale velice zajímavé, protože mám možnost hovořit s odborníky na slovo vzatými, a tak pronikat stále hlouběji do problematiky.

Na podobu Bílé knihy, alespoň podle většiny novinářů, měla mít vliv Nová strategická koncepce NATO. Jak moc ji nakonec ovlivnila?

Nová strategická koncepce, která je mimochodem vydařená, má samozřejmě vliv na Bílou knihu o obraně. Nicméně, v koncepci nejsou žádná velká překvapení, takže nebylo nutné radikálně měnit původní záměry Bílé knihy.

Nechám-li nyní stranou Bílou knihu, jako vaši hlavní misi na ministerstvu, zeptám se jednoduše: jak jde očistování ministerstva? Jak se pracuje na úřadě, kde ještě probíhají razie Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu?

Probíhají audity, vymýšlí se nové nastavení procesů. Především je nutné se z chyb, které se staly v minulosti, poučit a systém nastavit tak, aby se pravděpodobnost jejich opakování snížila. Existuje obecná představa, že na ministerstvu je všechno špatně. Zdaleka tomu tak není.

Jak vnímáte obvinění bývalého amerického velvyslance v Praze Cabanisse, který tvrdí, že od něj bývalý ministr obrany Barták žádal úplatky ve výši milionů dolarů? Jak vy vidíte působení Martina Bartáka na ministerstvu?

Vyvolává to ve mně řadu otázek. Jde o velice závažné obvinění. Proč s ním bývalý velvyslanec Cabaniss přišel až teď? To může vyvolat dojem, že účel je zcela jiný než proklamovaná snaha očistit českou společnost od korupce. Tvrzení, že důvodem čekání byla obava, že by

Je nutné poučit se z minulých chyb. (Šulc o ministerstvu obrany)

v Česku případ mohl být smeten ze stolu, také vyvolává otázky. Pokud si tehdejší náměstek skutečně řekl o úplatek na americké půdě, mohl to pan Cabaniss oznámit americkým úřadům, protože korupce je vážný zločin. Americké úřady by to asi vyšetřovaly už tehdy, nebo ne?

Měl jsem možnost s náměstkem a pozdějším ministrem Bartákem několikrát hovořit ještě jako novinář. Na jednu stranu měl upřímnou

„Zakázky musí být transparentní a zpětně ověřitelné.“

snahu pomoci českým ozbrojeným silám – třeba navrhované přezbrojení pozemních sil mnoho vojáků kvituje. Na stranu druhou jsem si nebyl jist, jestli cena, která se za to platí, není příliš vysoká.

Myslíte, že skutečně existuje šance na zprůhlednění vojenských zakázek a konec obrovského mrhání penězi státu?

Věřím, že ano. Zakázky musejí být vždy transparentní a zpětně ověřitelné. Na druhou stranu, uvě-

domme si, že vojenské akvizice vyvolávají kontroverze nejenom u nás, ale ve většině zemí. Tím samozřejmě neomlouvám pochybení, ke kterým v minulosti zřejmě docházelo.

Vojenské zakázky jsou problematické minimálně ve třech ohledech. Za prvé, velká část společnosti v mnoha vyspělých zemích je přesvědčena, že peníze vydávané na ozbrojené síly, které jsou jakousi pojistkou, jsou zbytečně vysoké a že by měly být použity třeba na sociální projekty nebo stavbu silnic. Za druhé, na trhu je velká konkurence a zbrojní zakázky jsou natolik lukrativní, že zbrojařské společnosti udělají všechno pro to, aby kontrakt získaly, a pokud nezískají, často rozhodnutí o nakoupení systému zpochybňují (tu více, tu méně oprávněně). A za třetí, systémy jsou drahé a navíc je s nimi spojen i servis mnohdy na desítky let dopředu. To už je příliš velké lákadlo pro všechny zúčastněné. Jedinými možnostmi, jak předejít mrhání či jej alespoň maximálně snížit, je proto dobré plánování a transparentnost.

Doporučujeme

Nelson Mandela: Dlouhá cesta za svobodou

Nelsonův život i vznik samotné autobiografie provázela dobrodružná atmosféra. (na fotografii s bývalou ženou Winnie)

mg.co.za

Není asi žádným překvapením, že vlastní životopis Nelsona Mandely *Dlouhá cesta za svobodou* se stal bestsellerem, jehož se po světě prodalo více než šest milionů kusů. První černošský prezident je držitelem Nobelovy ceny míru, která mu byla udělena za dlouholetý boj za práva černochů, a OSN dokonce ustanovila 18. červen jako Den Nelsona Mandely. Záslužný život sám o sobě ale k dobré knize nestačí.

Život Nelsona Mandely byl v jistých ohledech dobrodružný a i vznik autobiografie provázela napínavá atmosféra. Ve formě poznámek ji Mandela začal psát ve vězení na ostrově Robben. Taková činnost tam však byla zakázána a první rukopis byl objeven a zničen. Obnovit se ho podařilo jen díky pomoci spolevůžňů a celá kniha byla dokončena až bezmála o čtvrtstoletí později. Český překlad vyšel symbolicky v době, kdy Jihoafrická republika pořádala mistrovství světa ve fotbale, ale současně v době, která nebyla pro Nelsona Mandelu nejšťastnější – při autonehodě zemřela jedna z jeho pravnuček.

KRÁLOVSKÝ PŮVOD

Vyprávění začíná v dětství a postupně odhaluje vše, co významného politika na cestě jeho životem ovlivnilo. Nelson Mandela se narodil do rodiny spřízněné s královskou dynastií kmene Thembu. Jeho původní africké jméno zní Rolihlahla, což lze přeložit jako potíživista. Díky příbuznosti s místní aristokracií však dostal možnost studovat a právě ve škole získal jméno Nelson. Prošel prestižními vzdělávacími institucemi a díky nezměrnému úsilí si mohl později se společníkem otevřít jednu z prvních místních advokátních kanceláří vedenou černochoy.

BARVA PLETI ROZHODUJE

Apartheid, tedy politika rasové segregace, byla v Jihoafrické republice uplatňována zejména mezi roky 1948 až 1990. Kořeny má však daleko v historii: černé otrokyně často porodily míšence s přistěhovalci z Evropy a Evropané ze strachu začali Afričany vytlačovat z jejich půdy. Po konci druhé světové války zvítězila ve volbách v JAR nacionalistická strana, jejímiž hlavními body propagandy byly právě rasové zákony. Život Afričanů byl velmi těžký: zločinem, kvůli kterému se museli obracet na právníka, bylo například i pouhé použití autobusu. Stávalo se často, že se černoši museli stěhovat, neboť místo, které obývali, bylo prohlášeno za vyhrazené bělochům. Ačkoli původní obyvatelé byli tyranizováni zřejmě nejvíce, ani ostatní menšiny nebyly ušetřeny. Indové a míšenci měli sice některá práva zachována, přesto se také stávali do opozice vůči vládě.

Samozřejmě, že se Nelson Mandela nestal bojovníkem za svobodu ze dne na den. Ovlivnily ho myšlenky přátel a vyučujících. S příchodem

dem do města se začal zapojovat do aktivit Afrického národního kongresu (ANK). Podílel se na radikalizaci Kongresu poté, co protesty proti vládě inspirované Gandhího nenásilnou formou odporu nebyly úspěšné. Mandela nebránil násilí a stanul dokonce v čele vojenských jednotek ANK. Proto je dodnes mnohými považován spíše za teroristu než za bojovníka za svobodu. Kvůli této své aktivitě byl následně odsouzen na doživotí a právě během výkonu trestu začal psát poznámky, ze kterých později vznikla tato kniha.

NA SVOBODĚ

Na nátlak prezidenta de Klerka byl Nelson Mandela roku 1990 puštěn z vězení a mohl se účastnit prvních všerasových voleb v roce 1994. Touto událostí končí jeho autobiografie. Přesto je dobré poznamenat, že právě Mandela je považován za jednoho z důležitých

„Zločinem, kvůli kterému se černoši museli obracet na právníka, bylo i pouhé použití autobusu.“

hráčů, kteří zabránili tomu, aby se po přechodu k demokracii karta obrátila a diskriminace dopadla na bělošské obyvatelstvo.

Jak již bylo řečeno na začátku, dobrá autobiografie nestojí a nepadá se zajímavým životem. *Dlouhá cesta za svobodou* však dobrou autobiografií je. Je čtivá a svým rozsahem pokrývá téměř celé minulé století. Přináší pohled zblízka na boj Afričanů za rovná práva, ale také jejich pohled na vliv bělochů, kmenovou problematiku a tradiční hodnoty. Pro Evropany, kteří o apartheidu slyšeli jen na hodinách dějepisu či v dokumentárních filmech, je kniha osobním příběhem, který přiblíží tuto problematiku tisíckrát lépe než celý rok studia. Tomu, kdo by se chtěl více dozvědět o této krušné době v historii Jihoafrické republiky, ji mohou jen doporučit.

NELSON MANDELA

Známý bojovník za svobodu a práva černochů v Jihoafrické republice, který byl za tyto své aktivity dvacet sedm let vězněn. Po změně tamního režimu se stal prezidentem JAR. Přestože byl oceněn Nobelovou cenou míru (spolu s Frederikem de Klerkem, dalším bývalým prezidentem JAR), je některými považován za teroristu, neboť stál u zrodu ozbrojeného křídla Afrického národního kongresu.

unmultimedia.org

Anna Vaněčková
předsedkyně UNEP

Delegáti píší

Tři současné měnové bitvy

V posledních týdnech se světová ekonomika ocitla na horké půdě. Stále více zemí se uchyluje k znehodnocení své měny, čímž podporují své exportéry. Zádrhel je v tom, že slabé nemohou být všechny měny zároveň a vývoz nemohou zvyšovat všichni donekonečna.

Dalo by se čekat, že v době, kdy světová ekonomika zaznamenává první známky oživení, se vlády spojí v úsilí o návrat konjunktury. Opak je však pravdou – státy se vzájemně poškozují oslabováním svých měn. Je to jedna z mála možností, která jim k podpoře skomírajících ekonomik zbývá, neboť slabá měna dovolí domácím výrobcům prodávat v zahraničí levněji. Proto nyní všichni hrají hru, v níž někteří musí prohrát a v níž se vykristalizovaly tři hlavní bitvy.

JÜAN SE DRŽÍ DOLE

Největší bitva se vede s Čínou či konkrétně s podhodnoceným, export

podporujícím kurzem jüanu, jehož revalvace by měla vážné sociální dopady, protože by likvidovala samotné základy čínského růstu založeného na mohutné exportní expanzi.

Druhým bitevním polem je současná měnová politika rozvinutých zemí, které preferují politiku známou jako kvantitativní uvolňování (QE, tzn. tištění peněz k nákupu vlastních dluhopisů), čímž oslabují vlastní měny. Rázné americké zásahy už oslabily dolar a investoři hledají zisky jinde: především v jiných měnách, které tím pádem dále posilují (měny Švýcarska, Brazílie či Austrálie jsou podle odhadů dnes nadhodnoceny o víc jak

40 procent). Takového zhodnocení se dnes obává většina rozvojových zemí, neboť nechtějí ztratit konkurenceschopnost. Proto uskutečňují zásahy ve snaze zmírnit síly, které tlačí jejich kurz vzhůru.

PLÍŽIVÁ DEFLACE

Třetí oblastí střetů jsou pak reakce na současnou měnovou nestabilitu. Budou-li Čína, Japonsko a další země s velkými přebytky bránit zhodnocování svých měn, hrozí deflace. V eurozóně problém ještě zhoršuje skutečnost, že Německo dokáže i se silným eurem vyvážet ven, kdežto země PIIGS (Portugalsko, Irsko, Itálie, Řecko a Španělsko)

nikoliv; vzhledem ke struktuře svého hospodářství potřebují slabé euro, aby přilákaly turisty a prosadily své zboží na zahraničních trzích.

QUO VADIS?

Celý vývoj k nynějšímu měnovému konfliktu má racionální výklad, sotva však racionální řešení. Aby došlo k nápravě nynějšího stavu, je nutná koordinovaná snaha. Zatím však chybí společná vůle, svět se neposunul ani o píd, a světová finanční soustava je tak silně nestabilní. Obchodní válka čeká za dveřmi.

*Tomáš Konečný
delegát Japonska*

International organizations lately

OECD lately: The Importance of Being Healthy

When times get tough, we need to tighten our belts. That is roughly what the common sense dictates as to what kind of policies countries should be implementing when faced with the threat of declining economic growth. However, as all truths, even this one is hardly universal.

Health ministers of the Organization for Economic Cooperation and Development (OECD) countries met in October to discuss the approach to be taken towards healthcare in the light of the reigning policy of austerity. The first Good to be taken into account is the ideal of an economical government as opposed to a wasteful one. The ministers, however, were also quick to identify the second Good: the quality and availability of healthcare services.

The first conclusion was that the progress in healthcare has indeed been remarkable. Leaving the other figures aside, life expectancy alone has increased by 10 years since 1960 in the member countries. However, even though it is hard to put a price tag on health, living lon-

ger and better takes its financial toll.

Before the crisis, world health spending per capita was rising two to three times faster than the

rest of the economy. Virtually all OECD countries eagerly multiplied their expenditures to maximize the benefit of a healthy and happy population. Thus the overall spending climbed up by 50% in real

terms in the past 10 years. With this statistical data and the basic psychological fact that people tend to want more rather than less at hand, it is clear that healthcare is likely to take up a big part of our budget in the years to come.

THE CURE

Besides identifying the clash, the OECD meeting also opened door

such as obesity. By focusing on these from the cradle to the grave it is possible to cut down on our expenditures big time. Moreover, the use of generic drugs as opposed to more expensive branded ones was also encouraged.

But there is more to the overall strategy than just cutting spending. Pushing hospital managements towards greater efficiency, working on a network to spread knowledge among the (possibly) ill or increasing salaries for doctors and nurses to motivate them to perform – all of these should play their part.

THE MESSAGE

Therefore, the cure is very comprehensive and rather vague. The unanimous message, however, is that the OECD countries should not be too reckless with saving. While it is great to limit short-sighted expenditures, the OECD suggests, it is not so fabulous to abandon long-term investments.

Lucie Ottingerová

Musíme se bavit o tom, co je třeba učinit, aby navzájem spolupracovaly a neduplikovaly se. (Bureš o OSN, NATO a EU)

Teroristé potřebují, aby se na ně lidé dívali

Těžko byste hledali osobu více erudovanou v otázkách privatizace bezpečnosti či současných teroristických hrozeb. Hovořili jsme s Oldřichem Burešem, bezpečnostním expertem působícím na Metropolitní univerzitě Praha.

» pokračování ze str. 1

hlavu spíše z islamistického terorismu. Ten také převažuje z hlediska toho, co je prezentováno v médiích, na co reagují politici a na co je citlivé veřejně

rický expert na terorismus už v sedmdesátých letech, totiž že teroristé nechtějí, aby mnoho lidí umíralo, ale aby se na to mnoho lidí dívalo. Ta základní rovnice platí, nicméně v současnosti je už třeba odlišo-

činnosti se s ním společnost musí naučit do určité míry žít. Naproti tomu stojí americký model tzv. války proti terorismu. Ten se vyvinul po 11. září a je založený na myšlence, že terorismus tohoto typu je potřeba eliminovat všemi prostředky, tedy i vojenskými. Stejně jako v jiných válečných konfliktech by i v tomto případě celá válka měla ideálně skončit definitivní porážkou nepřitele.

V minulém čísle Chronicle vyšel článek o Marttim Ahtisaarim, který před několika lety navrhol mírový plán pro Kosovo. Jak vidíte budoucnost této země poté, co vyhlásila nezávislost?

Realitou je, že zde existuje něco, co samo sebe nazývá státem a co více než šedesát suverénních států uznává. V současné době si však nedokážu představit, že v následujících pěti, deseti či možná i dvaceti letech bude vnější suverenita Kosova dosažena, zejména z hlediska kritéria členství v OSN. Z mého pohledu je ale pro život samotných obyvatel Kosova více než mezinárodněprávní uznání důležité to, zda tato entita bude schopná samostatně fungovat. Podstatné je,

zda bude stát vybírat dostatečné prostředky na daních a zda má dostatečnou ekonomickou bázi, aby mohl fungovat jako opravdu nezávislý celek.

Na PSS simulujeme jednání OSN, NATO a EU. Která z těchto organizací je podle vašeho názoru nejefektivnější při řešení mezinárodních konfliktů?

Záleží na tom, co si představujeme pod „efektivním řešením konfliktu“. V literatuře bohužel neexistuje konsensus na jednom správném přístupu. Existují také faktory, které žádná z těchto organizací ovlivnit nemůže, viz nedávná finanční krize. Debatovat o tom, kdo je efektivnější, podle mě není příliš smysluplné. Tyto organizace ale často působí v jedné konfliktní zóně – například v devadesátých letech na Balkáně. Je potřeba se bavit spíše o tom, co je nutné učinit, aby vzájemně spolupracovaly, neduplikovaly se a neumožňovaly tak místním znepřáteleným stranám, aby využívaly neshod mezi nimi k vlastním ziskům, ať už ekonomickým nebo politickým.

Tomáš Jungwirth

„Terorismus rozhodně nelze redukovat jen na ten islamistický.“

mínění. V Evropě ale dlouhodobě – statisticky vzato – převládá tzv. starý terorismus, tedy terorismus etnicko-separatistický. Dlouhodobými problémy jsou tedy ETA, IRA či separatisté na Korsice. Terorismus bych tak rozhodně neredukoval pouze na ten islamistický.

Margaret Thatcherová označila média za „kyslík terorismu“, bez nějž není schopen dosahovat stanovených cílů. Hrají média skutečně tak zásadní roli?

Média jsou určitě klíčová, ačkoli jsme se už dostali za debaty typu CNN efektu (*teorie, která stojí na předpokladu, že dvacet čtyř hodinové televizní zpravodajské vysílání mělo zásadní vliv na zahraniční politiku států na konci studené války i v dalších letech, pozn. red.*). Obecně platí to, co říkal jeden ame-

vat, o jakém typu médií se bavíme. Nejnovější studie se přiklání k tomu, že v případě Evropy i USA hrozí fenomén tzv. domácího terorismu, tedy terorismu pocházejícího z našich vlastních řad. Tito lidé se indoktrinují a radikalizují i díky internetovým médiím.

Minulý měsíc jsem byl na přednášce bývalého ředitele tajné služby Karla Randáka. Tvrdil, že s terorismem je možné bojovat, ale nelze jej porazit. Jaký je váš názor?

V současné době lze podle mě rozlišit dva základní modely přístupu k terorismu. Ten první, který zastává kolega Randák, je tzv. boj proti terorismu. V této perspektivě je terorismus považován za odlišnou, více závažnou formu kriminální činnosti a jako s jinými formami kriminální

OLDŘICH BUREŠ

Oldřich Bureš je vedoucím Centra bezpečnostních studií na Metropolitní univerzitě Praha, působí i na FSV UK. Kromě jiného studoval v rámci stipendia Fulbrightovy nadace v USA. Odborně se zabývá protiteroristickou politikou EU či operacemi na udržení míru OSN.

O čem jednáme

Nevyřešené konflikty: Případ Kypr

Mezinárodněpolitické dění se vyznačuje jistou živelností. Občas se ale objeví i takové konflikty, jejichž hlavní charakteristikou je poněkud ponurá stálost. V letošním ročníku Pražského studentského summitu se Rada bezpečnosti rozhodla přilákat pozornost svých delegátů právě k těmto nevyřešeným konfliktům. Pro účely následujícího článku představím jen ten nejznámější.

Problematická řecko-turecká koexistence na Kypru začala v 16. století a pronásleduje ostrov dodnes. Kypr, který původně patřil Osmanské říši, se pozvolna zcela dostal do rukou britského impéria. Tento vývoj sice vyhovoval řecké části populace, která věřila, že Britové podpoří připojení ostrova k Řecku, vyprovokoval zato oponující kyperské Turky. Výsledkem bylo vytvoření Organizace tu-

(UNFICYP), jež následně zahájila svou zprostředkující činnost na ostrově. Ačkoli měla původně mandát jen na tři měsíce, nelepšící se situace si vyžádala její setrvání na ostrově až do současnosti.

Doslova převratným se stal rok 1974, kdy stávající řecký režim svrhl kyperského prezidenta Makariose a nahradil ho protitureckým Sampsonem. Turkové reagovali promptně: dne 20. června byla zahájena invaze. Následná srpnová ofenzíva určila současné hranice. Turecká menšina získala 37% ostrova a byla vytvořena tzv. Zelená linie: 180 km dlouhá demilitarizovaná zóna pečlivě strážena vojsky mise UNFICYP.

„V referendu občané rezolutně odmítli sjednocení ostrova.“

reckého odporu, která měla za cíl rozdělení ostrova na dvě části.

Byla to však až bouřlivá šedesátá léta 20. století, jež definitivně narušila křehkou rovnováhu mezi Řeky a Turky a přinesla rozdělení ostrova. Začátek šedesátých let se přitom nesl ve smířlivém duchu. První nezávislá kyperská ústava z roku 1960 byla velmi diplomatická. Avšak známá pravda, že zákonem se zásadní rozpory nevyřeší, se projevila i v tomto případě a vyústila v sérii sporů ohledně budoucího politického uspořádání.

ANGAŽMÁ OSN

Kompromisní vláda se následně zhroutil a kyperští Turci přestali participovat na správě ostrova. Propukla občanská válka, která si vynutila ustavení mise United Nations Peacekeeping Force in Cyprus

VELMI DŮLEŽITÝ OSTROV

V současnosti je ostrov rozdělen na mezinárodně uznávanou Kyperskou republiku, jejímiž obyvateli

„Řecko i Kypr mají jako členové EU právo veta a vydatně ho v otázce tureckého členství využívají.“

jsou kyperští Řekové, a Tureckou severokyperskou republiku, které se uznání dostalo pouze od svého velkého bratra.

Plánů na vyřešení konfliktů bylo nespočet. Nejznámějším a pravděpodobně nejvýznamnějším pokusem se stal projekt tehdejšího generálního tajemníka OSN

Rozdělený ostrov. (příslušník UNFICYP, mise OSN pro Kypr)

Kofiho Annana. Ani tato snaha však výsledky nepřinesla. V referendu, které na ostrově proběhlo v roce 2004, občané rezolutně odmítli možnost sjednocení přesvědčivým poměrem 3:1. Je však třeba uvést, že 65 procent kyperských Turků hlasovalo pro sjednocení.

NEROVNÝ PŘÍSTUP?

Významnost kyperského problému je nutno vidět ve vztahu k EU. Zatímco rok 2004 znamenal pro Kyperskou republiku úspěšný vstup do EU, Turecko, které zahájilo přístupové rozhovory v roce 2005, má cestu do náruče evropské rodiny států značně ztíženou. Jedním z největších problémů je přitom právě přístup Turecka ke Kypru.

Řecko i Kypr mají jako členové EU právo veta a vydatně ho v otázce tureckého členství využí-

vají. Turecko proto zarytě odmítá rozšířit svou celní unii s EU na Kypr, a přilévá tak olej do ohně. Ani současná politická konstelace, která proti sobě staví umírněného Christofiasa na straně kyperských Řeků a oponenta Annanova plánu na sjednocení Eroglua na straně kyperských Turků, nedává vzniknout přílišné naději na blízké urovnání konfliktu.

I v dynamice nevyřešených konfliktů se ale čas od času objevují nové proměnné. V kyperském případě je to Lisabonská smlouva, která díky rozšíření většinového hlasování teoreticky umožňuje EU obejít kyperské veto. Většinový názor však nadále zůstává v otázce urovnání tohoto nevyřešeného konfliktu skeptický.

Lucie Ottingerová
místopředsedkyně SC

- Vyjádřete ho před stovkami delegátů a významnými osobnostmi!
- Neváhejte a okomentujte události z domova i zahraničí!
- Máte zajímavou zkušenost z cest, studia v neobvyklých destinacích či z akcí, které by mohly zajímat i ostatní delegáty?
- Pište na [chronicle@amo.cz!](mailto:chronicle@amo.cz)

Je sebeurčení právem národa?

novinky.cz

„Kosovo je Srbsko,“ hlásí pouliční graffiti. Je tomu opravdu tak?

„Cílem Organizace je rozvíjet mezi národy přátelské vztahy, založené na úctě k zásadě rovnoprávnosti a sebeurčení národů, a činit jiná vhodná opatření k posílení světového míru.“ Tak zní článek 1 Charty OSN. Co ale znamená zmiňovaný pojem sebeurčení národů?

Mezinárodní právo nezná mnoho kontroverznějších témat, než je právo na sebeurčení národů. Proč činí světu a jeho hráčům nejvíce problémů? Neexistuje totiž jasná definice tohoto institutu ani není přesně určená hranice mezi právem národů na sebeurčení a právem na územní integritu a suverenitu států. Ke všem těmto nesnázím se přidává i nadnárodní přesah díky uzavíraným spojenectvím a snaha o ochranu vlastního národa i mimo hranice daného státu.

KONFLIKT PRÁV

Základním pilířem Organizace spojených národů je rovnocennost jejích členských zemí. Státy jsou suverénní a území, které pod ně spadá, se řídí jejich zákonodárstvím a výkonem moci. Též jsou vázány jimi uzavřenými mezinárodními smlouvami a jejich obsahem. Nedodržuje-li stát z jakéhokoliv důvodu ustanovení smluv, mezinárodní společenství jejich plnění může začít vymáhat. Pokud vláda prohlásí problematiku svých menšin snažících se o sebeurčení (a tím pádem i autonomii) za vnitřní problém státu, žádný jiný

aktér by neměl nijak zasahovat. Ale pokud se tato menšina na cestě k sebeurčení začne dovolávat práva na sebeurčení národa, dostávají se tyto

dvě politiky do přímého rozporu.

Právo národa na sebeurčení se tak může přímo vylučovat s právem na územní integritu. To v podstatě říká, že na změnu hranic státu, která je učiněna silou, se má pohlížet jako na agresi zakázanou mezinárodním právem.

„SPRÁVNÝ“ POSTUP

Pod termínem právo národa na sebeurčení si lze představit určité kroky a postupy, které však nejsou přesně stanovené. Mezinárodní právo bohužel jasně nedefinuje správný postup předcházející vzniku nového státu.

Popišme si zde možné kroky, které mohou vést k osamostatnění národa. Nejprve si lidé musí uvědomit, jaké hodnoty je spojují a zároveň odlišují od většinového

národa. Za klíčové se považují jazyk a náboženství. S jazykem úzce souvisí lidová kultura a vlastní dějiny. Pokud se národ považuje za dostatečně silný, začne vznášet své nároky, ať už spontánně nebo následně prostřednictvím svých politických zástupců.

Dalším krokem by pak mohlo být oficiální rozdělení nebo odtržení části území. Tento postup však v sobě skrývá mnoho problémů

a téměř nikdy se bez nich neobejde. Výjimečným případem bylo bezproblémové rozdělení České a Slovenské Federativní Republiky. Častějším případem je však ofenziva povstaleckých skupin prováděná násilnostmi. Pokud jsou tyto skupiny organizované a mají pod kontrolou alespoň část území, nesou následně odpovědnost za své činy před mezinárodním společenstvím. Jsou-li ale poraženy původní vládou, je pouze na ní, jak s povstalci naloží.

KOSOVSÁ OTÁZKA

Kosovo představuje bezprecedentní případ řešení rozporu mezi právem na sebeurčení národů a právem státu na územní integritu. Právě o něm v tomto roce rozhodoval Mezinárodní soudní dvůr v Haagu.

Jádrem všech problémů na tomto území je nesmiřitelný postoj dvou národů, Albánců a Srbů, kteří tu společně žijí. Jejich vzájemná nenávisť se vyhrtila na konci devadesátých let, kdy vypukly etnické čistky na obou stranách. Severoatlantická aliance zareagovala leteckými útoky s názvem Operace spojenecká síla. Od skončení této intervence jsou v Kosovu stále přítomny jednotky mise OSN UNMIK (United Nations Interim Administration Mission in Kosovo) a jednotky NATO KFOR (Kosovo Force).

UZNAT, NEBO NEUZNAT?

Dne 17. února 2008 byla jednostranně vyhlášena nezávislost Kosova na Srbsku. Deklarace nezávislosti Kosova proklamuje nově vzniklý stát jako demokratický, světský a multietnický. Srbsko však tento akt neuznalo a považuje oblast i nadále za součást vlastního území. Postoje ostatních členů mezinárodního společenství se liší. Jako největší odpůrci existence suverénního Kosova vystupují ti, kteří mají sami problémy s menšinami, jež usilují o osamostatnění. Příkladem budiž Ruská federace, Španělsko nebo Kypr.

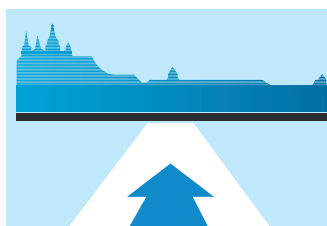
Na zasedání Valného shromáždění OSN v říjnu 2008 bylo rozhodnuto, že nezávislost Kosova přezkoumá Mezinárodní soudní dvůr v Haagu. Ten nakonec v červenci 2010 určil, že vyhlášení nezávislosti je v souladu s mezinárodním právem. Ve svém rozhodnutí pak mimo jiné vyzdvihuje neexistenci zákazu vyhlášení nezávislosti.

*Lucie Doubková
místopředsedkyně GA*

„Právo národa na sebeurčení a právo státu na územní integritu bývají v rozporu.“

Kdy přijet na další workshop?

- workshop – 22. ledna
- workshop – 19. února

Cesta na vrchol

„Ostpolitika“ Willyho Brandta

Behlendorf.net

Starosta Brandt a kancléř Adenauer doprovází Kennedyho při návštěvě západního Berlína v roce 1963.

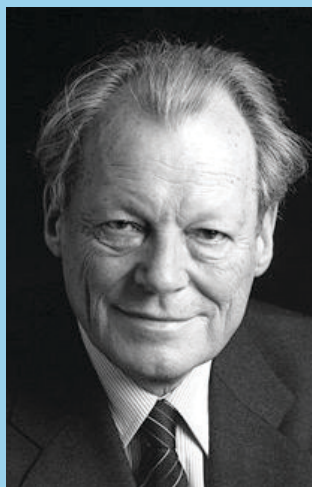
Působení Willyho Brandta jako kancléře znamenalo novou etapu v zahraničněpolitickém vývoji západního Německa. Velkou měrou se zasadil o sbližování Západu se zeměmi východního bloku. Co však zapříčinilo ukončení jeho úspěšné kariéry?

Herbert Ernst Karl Frahm, jak znělo jeho pravé jméno, se narodil jako nemanželské dítě předválečného roku 1913 v severoněmeckém Lübecku. Svého otce nikdy nepoznal, avšak výchovy se mu dostalo od dědy Ludwiga Frahma, jehož oslovoval „tati“. Vliv

levicově smýšlející matky a dědečka se na dospívání Willyho Brandta silně odrazil. O politiku se již od raného mládí zajímal velmi intenzivně a to jen podpořilo jeho neoblíbenost mezi spolužáky. Zatímco oni byli experti na auta, fotbal a plachtění, on byl „ten politik“.

WILLY BRANDT

V letech 1969-1974 prvním sociálnědemokratickým kancléřem západního Německa. Jeho politickou éru charakterizuje tzv. ostpolitika – navazování politických i hospodářských vztahů se zeměmi východního bloku, za jejíž prosazování obdržel v roce 1971 Nobelovu cenu míru. Úspěšnou politickou kariéru však ukončil po Gulliaummově aféře, kdy byl jeho blízký spolupracovník odhalen jako agent východoněmecké tajné policie (STASI).

wikimedia.org

POLITICKÉ ZAČÁTKY

Vedle nadprůměrných studijních výsledků zažíval Frahm úspěchy i během mimoškolních aktivit. Byl činný v několika levicových organizacích, především v mládežnickém oddílu Sociálnědemokratické strany Německa (Sozialpartei Deutschlands, SPD), jež se později stala jeho politickou základnou. V úplných počátcích politické kariéry mu byl mentorem Julius Leber, konzervativní předseda SPD v Lübecku a pozdější poslanec Říšského sněmu, který byl jeho politickým vzorem a částečně nahradil nikdy nepoznaného otce.

Vnitřní spory SPD však kolem

získat větší podporu mezi lidmi, však byli její členové zatčeni, a to ihned po Hitlerově nástupu k moci v lednu 1933.

NORSKÁ EMIGRACE

Dvacetiletý Frahm, jemuž hrozilo vězení za šíření protinacistických letáků, se v tomto okamžiku rozhodl pro útěk ze země. V dubnu 1933 uprchl s několika málo markami do Osla, kde si z důvodu bezpečnosti změnil jméno na Willy Brandt.

Po pěti letech v norském exilu byl německými úřady zbaven občanství, a tak přijal norskou státní příslušnost. V této severské zemi

„Zatímco oni byli experti na auta, fotbal a plachtění, on byl ‚ten politik‘.“

roku 1930 vyvrcholily rozchodem konzervativních členů s radikálnějším levým křídlem, kam patřil i Herbert Frahm. Tito radikálové, vesměs mladíci, pak o rok později založili stranu SAP (Sozialistische Arbeitspartei), jíž se stal Frahm předsedou. Dříve, než stačila nová strana

pak vystupoval na veřejnosti s protihitlerovskými názory, psal knihy a postupně si budoval politickou kariéru. Vedl tu lokální odnož SAP, psal do stranických novin a spolupracoval s radikálními norskými socialisty, na jejichž finanční podpoře stálo fungování exilové SAP. Jeho hlavní snahou

bylo vytvořit nové hnutí levicové mládeže, které by si narozdíl od konzervativních socialistů udrželo revoluční ráz a současně bylo zcela nezávislé na Moskvě.

Nová role Willymu Brandtovi vyhovovala. Rychle se naučil norský, anglicky a scestoval mnoho zemí, v nichž získával politické konexe. Stále se však snažil být v kontaktu s Německem. V roce 1936 dokonce pod falešným pasem a jménem strávil několik týdnů v Berlíně. Poté, co Němci v dubnu 1940 obsadili Norsko, uprchl do Švédska, kde během války pokračoval ve svém politickém životě. Mezi svými exilovými přáteli, se kterými často vedl plamenné diskuse o aktuálním dění, byl znám nejen jako výborný politik, nýbrž také jako dobře vypadající, charismatický muž mající úspěch u žen. Willy Brandt se nakonec ve svých sedmadvaceti poprvé oženil a téhož roku mu norská manželka Carol porodila první dceru.

ZPÁTKY V NĚMECKU

Po konci druhé světové války se už coby Willy Brandt – skandinávský novinář – vrátil do své rodné země. Rovněž se mu podařilo znovuzískat německé občanství a svým vstupem do SPD obnovit zpřetrhané vazby. Nebyl to lehký proces, neboť ho členové sociální demokracie podezírali ze spolupráce s komunisty a vyčítali mu „spokojený život v exilu, zatímco oni ve válečných letech trpěli“. Obratnost a znalost prostředí mu však nakonec vynesly post zástupce SPD v Berlíně, kterého se v roce 1957 stal starostou. Když však byla v srpnu 1961 východoněmeckými komunisty tajně postavena berlínská zeď, Brandtovy důrazné protesty proti stavbě nebyly západními mocnostmi vyslyšeny. Přesto mu tento jasný postoj zajistil velkou popularitu mezi tamními obyvateli a jeho další kariérní postup na sebe nenechal čekat. Brandt byl opakovaně zvolen do Spolkového sněmu a rovněž se stal vicekancléřem a ministrem zahraničí.

PRVNÍ LEVICOVÝ KANCLÉŘ

Postu samotného kancléře se však dočkal až po několika letech. Roku 1969 proběhla ve Spolkové republice zásadní vnitropolitická výměna. Po dvacetiletém vládnutí křesťanských demokratů (CSU/CDU) se moc přelila do rukou sociálních demokratů v čele s Willy Brandtem, jenž se tak stal prvním levicovým kancléřem západního Německa.

Stání prostě nestačilo. (Brandt)

Pokleknutí u památníku varšavského povstání

V prosinci 1970 došlo ve Varšavě k podepsání německo-polské smlouvy, jemuž byl Willy Brandt přítomen. Během vzpomínkové akce, za účasti mnoha médií, kancléř spontánně poklekl na několik minut u památníku varšavského povstání 1943. Toto překvapující gesto pokory bylo v západním Německu vnímáno

ambivalentně – jedni ho považovali za přehnané, druzí naopak za vhodné. Rovněž se spekulovalo o tom, zda se jednalo o promyšlený či nepromyšlený krok. Většina přítomných se však shoduje na spontaneitě gesta. Sám Willy Brandt později pokleknutí komentoval: „Najednou jsem měl pocit, že stání prostě nestačilo!“

Rozdělení německého národa bylo jednou z nejpálčivějších otázek tehdejší evropské politiky. Nový vnitropolitický vývoj v západním Německu však naznačil posun v jejím řešení. Vládnutí tehdejší koalice sociálních demokratů a liberálů (FDP) bylo charakterizováno

„Willy Brandt – výborný politik a dobře vypadající charismatický muž mající úspěch u žen.“

tzv. ostpolitikou (východní politikou), jejímž cílem bylo znovu navázat politické a hospodářské styky se státy východního bloku za účelem uvolnění napětí a udržení míru v Evropě. K jednotlivým krokům nové politické strategie však měla křesťansko-demokratická opozice velké výhrady. Vnitropolitický boj vyústil v roce 1972 v hlasování o nedůvěře vládě. Z toho však Brandtův kabinet vyšel vítězně.

OSTPOLITIKA

Koncept ostpolitiky nebyl nový – její kořeny můžeme nalézt již v padesátých letech za kancléřství

Konrada Adenauera. Nová politika Willyho Brandta měla obecně za cíl přizpůsobit se stávajícímu stavu, tedy uznání existence NDR, aniž by se vzdala myšlenky na sjednocení země.

V rámci ostpolitiky se podařilo vyjednat a podepsat několik smluv o spolupráci a dobrých vztazích nejen s NDR (jednání Willyho Brandta s východoněmeckým protějškem Stophem o zásadách vztahů mezi oběma státy z Kasselu), ale i s dalšími státy východního bloku včetně Československa. V roce 1973 tak vznikla Pražská smlouva, jež potvrzovala nedotknutelnost československých hranic a částečně řešila otázku platnosti Mnichovské dohody.

Samotný Západ vnímal tyto západoněmecké snahy pozitivně. Willy Brandt, v té době již podruhé ženatý a navrcholu politické kariéry, obdržel v roce 1971 za svou ostpolitiku Nobelovu cenu míru.

GUILLAUMOVA AFÉRA

Přelom let 1973 a 1974 přinesl kancléři těžké chvíle. K opozičnímu nátlaku kvůli stagující aktivitě vlády se navíc přidaly spory s frakcí SPD, jež nesouhlasila s některými aspekty ostpolitiky.

I propuknutí hospodářské krize vůči hledně přispělo ke snížení voličské podpory sociálnědemokratického kancléře. V tomto na-

„V rámci ostpolitiky se podařilo podepsat mnoho smluv o spolupráci – včetně Československa.“

pjatém období způsobila poprask zpráva o zatčení Günthera Guillaumea, blízkého Brandtova spolupracovníka. Guillaume a jeho žena byli zadrženi pro špionáž ve prospěch NDR a odsouzeni za vlastizrada.

Samotného kancléře se tato překvapující zpráva velmi dotkla. Aféru považoval za osobní selhání a rozhodl se rezignovat na post kancléře. Celý život spojil s politikou a jak už tomu obvykle bývá, zůstal politicky činný i v penzi. Willy Brandt, první sociálnědemokratický kancléř západního Německa, zemřel v roce 1992. Dožil se tak i památného znovusjednocení, po kterém celý život toužil.

Model OSN

Rada bezpečnosti – SC

Minulý workshop se sice kryl s datem přijímacích zkoušek na vysoké školy, na výsledný počet delegátů Pražského studentského summitu v Rajské budově to však téměř nemělo vliv. Navzdory tomuto faktu měla totiž Rada bezpečnosti téměř plné zastoupení, což její předsednictvo chápe jako dobrou vizitku své i delegátské práce z minulého přípravného setkání.

VYJEDNÁVACÍ HRA

Členové předsednictva si pro delegáty připravili například infor-

Program

- přednáška o problematice nevyřešených konfliktů
- rétorická hra
- jednání o bodu agendy

macemi nabitou přednášku, která je seznámila s dramatickou historií i žhavou současností Afghánistánu, a krev jim rozproučila také akční vyjednávání hra z dílny Václava Nekvapila. V poslední hodině se pak mladí diplomaté věnovali jednání o aktuální napjaté situaci na Korejském polo-

ostrově. Vynikli zejména zástupci Rakouska, Číny, Ruska a Francie.

A DNES?

Dnes se bude Rada zabývat nevyřešenými konflikty, s nimiž delegáty přijde seznámit Jakub Kulhánek, jenž se této problematice dlouhodobě věnuje. Dále je na programu rétorická hra a nesmí chybět ani jednání na téma, které si členové Rady sami zvolí. Podle kuloárních informací ale již tušíme, že půjde o otázku Afghánistánu.

Michal Pečeňa, SC

Valné shromáždění – GA

Na druhém workshopu bojovali delegáti Valného shromáždění proti proliferaci zbraní hromadného ničení. Úvodní slovo v regionech patřilo většinou krátkému představení jednacího řádu, který si všichni ihned vyzkoušeli v praxi. Není bez zajímavosti, že kromě Evropského a Afrického regionu proběhlo jednání i ve spojeném Asijsko-americko-pacifickém regionu.

JAK ZAMEZIT PROLIFERACI?

Na plenárním zasedání se pak střetlo hned několik koncepcí řešení dané problematiky – od

posílení pravomocí agentur sledujících atomovou bezpečnost a vytváření nových bezjaderných zón až po návrhy na okamžité odzbrojení. Ve všech případech delegáti prokázali svou fundovanost i snahu o jasné formulování svých záměrů, což potvrdil například delegát Ghany ve svém tříbodovém plánu.

VÝZVA GA

Neméně poučná byla i přednáška Ivany Karáskové, vedoucí Asijského programu AMO, jež hovořila o problematice práva národů na sebeurčení, kterou se GA bude

zabývat dnes. Jak se delegáti dozvěděli, jedná se o velmi obtížné téma, a tak dnes předsednictvo Valného shromáždění očekává velmi zajímavé diskuze.

Matouš Hruška, GA

Program

- jednání v regionech
- přednáška Karla Kouta na téma oficiální rozvojová pomoc LDC's
- plenární zasedání

Rada pro lidská práva – HRC

Učený z nebe nespádl – i tak by se dalo shrnout dění na půdě Rady pro lidská práva v průběhu druhého workshopu. Velkou část programu

se osazenstvo HRC věnovalo prvnímu bodu agendy – právům dítěte a obchodu s dětmi. Delegáti dostali příležitost poprvé se projevit jako opravdoví diplomaté; nejen že si

Program

- pojďme se domluvit aneb jak správně vyjednávat
- politická práva v nejméně rozvinutých zemích jihovýchodní Asie
- útok na chuťové buňky – Degustace dle regionů

prošli prvním jednáním, ale také museli zvládnout přípravu stanoviska takřka „na koleni“. Nutno říct, že se s touto výzvou vypořádala naprostá většina na jedničku.

VÁNOCE A HRC?

Vánoce jsou téměř za dveřmi a ta pravá vánoční atmosféra se už malými krůčky vkradla i do Rady pro lidská práva. Kromě koled, jmelí a mezinárodní vánoční hostiny (a la oblíbená DDR, tedy *Degustace dle regionů*) čekají na delegáty nástrahy a záludnosti správného vyjednávání a část programu zabere také seznámení s druhým bodem agendy – politickými právy v nejméně rozvinutých zemích (LDCs) jihovýchodní Asie.

Šárka Ošťádalová, HRC

Hospodářská a sociální rada – ECOSOC

Odpolední program začal v Ekonomické a hospodářské radě pěkně zobrazenou přednáškou na téma zadlužení rozvojových a rozvinutých zemí, která se postupně proměnila v přínosnou diskuzi. Všem stranám tímto předsednictvo děkuje za očividné zaujetí pro dané téma.

ZKUS SI TO TAKY!

Hned po přednášce následovala krátká kreativní hra. Úkolem bylo vytvořit reklamu na podporu natality, nebo naopak na používání antikoncepce. Výsledek opravdu stál za to! Delegátům se podařilo vtipně

vystihnout pointu způsobem, za který by se nemusela stydět ani renomovaná reklamní agentura.

Po seznámení se společenskými pravidly a jednacím řádem následovalo první jednání letošního ročníku. Zde je na místě ocenit odvahu

delegátů přednést své stanovisko. Pro velký zájem se dokonce celé jednání odehrálo v obecné diskuzi.

CO BUDE DNES DOBRÉHO?

Na dnešní odpoledne je připraven další díl seriálu *Dovednosti diplo-*

Program

- jednání: zadlužení rozvojových zemí
- další díl seriálu *Dovednosti diplomata*
- jednací řád

mata, tentokrát na téma improvizace. Dále se mohou delegáti těšit na jednání o druhém bodu agendy: zadlužení rozvojových zemí a také na milou vánoční atmosféru.

Tomáš Fiala, ECOSOC

Program OSN pro životní prostředí – UNEP

Möbiova smyčka, Červená Karkulka, alfa-beta-gama biodiverzita. I to byla témata, na která Program OSN pro životní prostředí v průběhu druhého workshopu narazil. Na začátku měli delegáti poprvé možnost zlepšit si své teoretické i praktické znalosti tvorby argumentu, a to především na otázkách, které v nedávné době velmi rozbouřily vody mezinárodních diskuzí.

ZNÁTE DOBRĚ MDGs?

Poté, co si delegáti ověřili svou znalost pojmů spojených s životním prostředím, následovala

přednáška Evy Tylové, bývalé ředitelky České inspekce životního prostředí, která přiblížila proble-

Program

- jednací řád
- dokumenty v rámci PSS
- přednáška Ivana Ryndy: biodiverzita
- jednání o bodu agendy

matiku průmyslu versus koncepci udržitelného rozvoje a životního prostředí.

BP JDE DO BOJE

Delegáti měli též poprvé možnost obhajovat zájmy svých zemí a regionů, a to při společné tvorbě

několika komuniké, kdy své názory nejvíce či nejrelevantněji hájili delegáti Kazachstánu, Japonska, Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku, Austrálie, Gabonu a Venezuely. Pohled z druhé strany barikády nastínila prezentace jednoho z lobbistů UNEP, jehož cílem bylo přiblížit „přátelskou tvář British Petroleum (BP) k životnímu prostředí“. Povedený workshop zakončila ochutnávka problematiky biodiverzity, které se budou delegáti věnovat dnes.

Iveta Moravcová, UNEP

Světová obchodní organizace – WTO

Dříve, než se delegáti stačili rozkouskat po dopolední části druhého workshopu, je spolu s předsednictvem přivítal i tradičně vzácný host – Petr Mach, ekonom, jenž v minulosti působil mimo jiné jako výkonný ředitel Centra pro ekonomiku a politiku či jako poradce prezidenta Václava Klause. S velkým zaujetím se rozhovořil o tématu státních zásahů do ekonomik, především v zemích Evropské unie. Po skončení přednášky dostali delegáti též prostor pro formální a následně neformální diskuzi s hostem.

DŽUNGLE JEDNACÍHO ŘÁDU

Stejně jako si naše maminky nejdříve přečtou recept, aby se naučily péct vánoční cukroví, tak jsme i my delegátům krátce vysvětlili jednací řád předtím, než si mohli poprvé opravdové jednání vyzkoušet. Tentokrát na téma subvence v zemědělství. V průběhu jednání bylo patrné,

že někteří delegáti se modelu neúčastní poprvé. Například ostřílení zástupci Číny či Japonska ukázali nováčkům, jak by mělo vypadat jednání na březnové konferenci.

MLSOUNI Z WTO

Třetí workshop je workshopem vánočním, a proto delegáti dostali za úkol přinést s sebou dobrou náladu a nějaké to cukroví, aby se jim lépe jednalo o liberalizaci obchodu nezemědělskými produkty. V duchu uvolněné atmosféry je též připravena i další interaktivní aktivita.

Program

- informace o programu
- interaktivní hra
- vánoční receptce
- NAMA – průmyslové výrobky

Vojtěch Fiala, WTO

Model NATO

Third workshop: Tough time before Christmas!

Workshops are shifting to the second half and ambassadors of Model NATO are in the middle of their preparation for the final conference. They have already been lectured on the EU and the language of diplomacy. The topic voiced at the third workshop will be one of the most difficult ones: the relations with Russia.

Leo Tolstoy once expressed a very fine, noble and famous thought: “A false friend is worse than the enemy, because you avoid the enemy, but you trust a friend.” The North At-

lantic Council (NAC) comprises of a great variety of different countries with different historical experience with Russia. Now it is the delegates’ task to decide whether they are dealing with a brand new Russian

Federation with a new foreign policy or the good old unpredictable Russia. Nevertheless, the only possible and acceptable result of the NAC Session is a unanimous decision and so the ambassadors will definitely break a sweat.

EXCEPTIONAL GUEST

The exceptionalism of our third workshop is also given by our special guest. Not only was he able to describe the Riga summit using only the Beatles songs four years ago but he has also changed all of our lives! How? He is the original founder of Model NATO and he was its first Secretary General. The guest of today’s workshop is... Jan Havránek.

PROGRESS IN AMD

After finishing his studies at Fletcher’s in Boston, Mr Havránek came back to the Czech Republic

Program

- lecture on anti-ballistic missile defence
- diplomatic language
- NATO – Russia

to start working for the Ministry of Defence. He accepted our invitation to visit the Prague Student Summit and especially Model NATO to give a lecture and discuss the topic of anti-missile defence (AMD). The issue was very topical a few years ago but recently the awareness about this particular problem has somewhat faded in the Czech Republic. Jan Havránek will introduce the delegates to the latest developments in AMD.

Kateřina Pleskotová
Model NATO team

The Empire pulls back: Britain and the Strategic Defence Review

One hundred years ago there was not more powerful force than the British Empire. However, now the British government is forced to massive austerity measures. These actions will have also impact on Her Majesty’s Armed Forces. Strategic Defence Review outlines the British strategy for next years and savings were the most voiced term.

Prince Charles visiting British troops in Basra, Iraq.

British governments still like to pride themselves that the UK “punches above its weight”, as if the UK were some plucky boxer in the world’s ring still able to deliver that knockout blow. Yet as Dr Liam Fox, Britain’s Defence Secretary, acknowledged when he

delivered Britain’s latest Strategic Defence Review (SDR) the country currently faces some serious problems. The economic crisis continues to bite and with all British ministries facing cutbacks the Ministry of Defence (MoD) knew that it too would be expected to take its share.

TWO PERCENT BOUNDARY

For his own part, Dr Fox was certainly unwilling to find savings. Known to be something of a neo-conservative, the minister made as big of an effort as possible to protect his budget from the axe. In this he was aided not only by former military commanders but also by Hillary Clinton who admitted to fears that the UK’s military spending could fall below 2% of GDP. Relations between Dr Fox and George Osborne, the chancellor, quickly soured and went public forcing David Cameron to directly intervene on more than one occasion.

REDUCTION OF THE ARSENAL

In the end the SDR recommended a cut of 8% from the MoD’s budget. As a result three bases, the UK’s iconic harrier jet, 40% of tanks and 4 naval ships will be decommissioned. Major overhauls such as the Trident missile will be delayed and 20,000 servicemen found themself-

ves unemployed. The UK will still spend just over 2% of its GDP on the military but it is clear to most that her ability to wage war will be greatly diminished.

FADING INFLUENCE

The government counters that the SDR is a strategic document and that most of the cuts reflect a change in the UK’s strategic concerns. However it seems obvious that economic necessity has been the driving force. For many British citizens this review is simply a retreat, another step back from an important role in the world and an end to a glorious history. As if they needed more proof Dr Fox later announced a 50-year treaty of mutual assistance with the French. It all sounds much more like an old pensioner asking for assistance rather than a young, energetic boxer punching above his weight.

James McMordie
Chronicle Correspondent

Top partneři

GENERÁLNÍ PARTNER
MODELU OSN

HLAVNÍ PARTNER
MODELU OSN

MODEL NATO IS CO-SPONSORED BY
THE NORTH ATLANTIC TREATY ORGANIZATION

HLAVNÍ PARTNER
MODELU EU

Zastoupení
Evropské komise
v České republice

UNIVERZITNÍ
PARTNER

PARTNER ZAHÁJENÍ

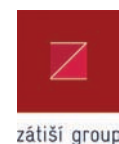
PARTNER JEDNÁNÍ

PARTNERSKÉ MĚSTO

Dodavatelé služeb

Mediální partneři

RESPEKT

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

PARTNER CHRONICLE

Asociace pro mezinárodní otázky Association for International Affairs

Asociace pro mezinárodní otázky využívá zpravodajství z databázi ČTK, jejichž obsah je chráněn autorským zákonem. Přepis, šíření či další zpřístupňování tohoto obsahu či jeho části veřejnosti, a to jakýmkoliv způsobem, je bez předchozího souhlasu ČTK výslovně zakázáno.

CHRONICLE, noviny Pražského studentského summitu, registrováno MK ČR E 16149, vydává ASOCIACE PRO MEZINÁRODNÍ OTÁZKY – Žitná 27, 110 00 Praha 1; tel.: 224 813 460; www.amo.cz / www.studentsummit.cz, e-mail: info@amo.cz / summit@amo.cz; **šéfredaktor**: Lukáš Zícha, tel.: 605 435 592; **zástupkyně šéfredaktora**: Tereza Jermanová, tel.: 775 281 971; e-mail: chronicle@amo.cz; **česká sekce**: Lukáš Zícha; **anglická sekce**: Tomáš Jungwirth; Lucie Ottingerová; **korektury**: Lenka Do Thu, Lucie Doubková, Tereza Jermanová, Tomáš Jungwirth, Lucie Ottingerová, Sue Nguyen, Lukáš Zícha **odborná spolupráce**: Lucie Doubková, Jan Teplý, Michaela Petrová; **obrazoví redaktori**: Lenka Do Thu, Tereza Jermanová; **web**: Tomáš Jungwirth; **fotografie**: Alan Homolka, Matuš Škorik, Filip Pokorný **grafická úprava**: Michal Long.